

„EGY PÁLYÁN MŰKÖDNEK A TISZTESSÉGES GYÓGYÍTÓK ÉS A SZÉLHÁMOSOK”

Dr. Csaba Károly regionális tisztifőorvos gondolatai a természetgyógyászok működéséről.

Összességében pozitívak, részleteiben igen vegyesek az ÁNTSZ tapasztalatai a természetgyógyászok működésével kapcsolatban. A természetgyógyászat, a nem konvencionális, az alternatív vagy komplementer medicinaként emlegetett tevékenység meglehetősen tág, és szinte mindenki által másként értelmezett gyűjtőfogalmaiba sok minden tartozik.

FOTÓ: BODÓ GÁBOR

1997-ben örvendetes fordulópont következett be az egészségügyi jogalkotásban: törvény, kormányrendelet és miniszteri rendeletek, tehát három különböző szintű jogszabály született a nem konvencionális gyógyítás szabályozására. Korábban az volt természetgyógyász, aki magát annak mondta, és az ment hozzá, aki megbízott benne. Nem volt tisztázott, hogy ezek az eljárások egyáltalán egészségügyi tevékenységnek számítanak-e. Következésképpen az sem volt világos, hogy kell-e a végzésükhöz engedély vagy nem. Azóta egyértelmű, hogy mi tartozik a természetgyógyászati komplementer medicina körébe, és az is, hogy ezek az eljárások egészségügyi szolgáltatásoknak minősülnek, amelyek megfelelő képzés, majd vizsga alapján szerzett képesítés és meghatározott tárgyi feltételek mellett lehet gyakorolni.

Akadémiai szintű tudományos testület is foglalkozott azzal, hogy amíg gyógyíthatatlan, nagyon nehezen gyógyítható betegségek léteznek, addig elkerülhetetlen, hogy a betegek és a családtagjaik érdeklődése olyan eljárások és gyógyítók felé fordul, akikről azt tartják, mindent meg tudnak

gyógyítani, könnyedén, fájdalommentesen, egyszerűen, lágyan, talán olcsóbban vagy éppen drágábban.

Az egészségügyi törvény úgy fogalmaz, ezek az eljárások eltérő megközelítéssel foglalkoznak a betegséggel, a gyógyítással, ami nagyon finom kifejezése annak, hogy többnyire közülük sincs a bizonyítékokon alapuló orvostudomány kritériumaihoz. Túlnyomórészt empirikus, igaz, hosszú évezredek tapasztalataira támaszkodó alapokon nyugszik. És bizony ez az a terület, ahol a szakmai alapokon nyugvó, tisztességes gyógyítók és a szélhámosok, sarlatánok egy pályán működnek. Még az átlagosnál képzetesebb beteg sem kárhoztatható azért, ha nem tud dönteni, kihez forduljon.

A szabályozás nagyon kemény képesítési, működési engedélyezési feltételeket ír elő. Az engedélyezést az egészségügyi hatóság kezébe teszi, ez azt jelenti, hogy gyógyító célú eljárást végezni – minden olyat, aminek célja a betegség megállapítása, kezelése, gyógyítása, rehabilitációja – az ÁNTSZ engedélye nélkül tilos. Bár igen tág ezen tevékenységek köre, létezik egy éles határvonal: csak orvos és nem

orvos által is végezhető eljárásokra bontható a tarka szakterület. Utóbbiak közé nagyon sok minden tartozik, köztük jónéhány olyan is, amelynek a hatásosságát sem elképzelni, sem megmagyarázni, sem elhinni nem nagyon tudom. Tény, hogy csak orvos végezheti a hagyományos kínai orvoslást, a manuálterápiás eljárásokat, amiket kiropraktika néven is szoktak – nem egészen helyesen – emlegetni és a neurálterápiás eljárásokat. A jogszabály meghatároz egy meglehetősen nagy „gyűjtődobozt”, amelynek része minden olyan eljárás, amire az orvostudományi egyetem tanfolyamot szervez, vizsgáztat, az eredményéről pedig dokumentumot ad. Ilyen például a korábban csak orvos által végezhető eljárások körébe tartozó homeopátia és számos távol-keleti például tibeti, indiai, japán gyógymód is. Az egészségügyi felsőoktatást folytató intézményekre van tehát bízva, hogy ezekből az egzotikus forrású, az átlag magyar ember számára ismeretlen és nehezen megközelíthető eljárásokból szervezzenek-e képzést, vizsgáztatnak-e és adnak-e róla dokumentumot. Nem orvos által végezhető tevékenységből tanfolyamot – életszerűen – az tart,

*kiemelés ki-
emelés kieme-
lés kiemelés
kiemelés ki-
emelés kieme-
lés kiemelés
kiemelés ki-
emelés kieme-
lés kiemelés
kiemelés ki-
emelés kieme-
lés kiemelés*

aki akar, de vizsgáztatni csak az orvosi egyetem és az ETI, az Egészségügyi Szakképző és Továbbképző Intézet jogosult. A tőlük kapott dokumentum az alapfeltétele az ÁNTSZ engedélyének. A jogszabály leírja a tárgyi feltételeket: milyen és mekkora, hol és hogyan megközelíthető rendelőben, hány négyzetméteren, milyen berendezésű helyiségekben lehet ezeket a tevékenységeket folytatni.

A jogszabály nem foglalkozik azonban a legalább ilyen fontos szakmai tárgyi feltételekkel. Úgy rendelkezik, hogy azokat a tisztifőorvos egyedileg szabja meg. Ez elég nagy hézag, annál is inkább, mert a régiós tisztifőorvosok általában rendelkeznek természetgyógyászati szakfelügyelővel, de olyan polihisztorra kevesünknek adatik, aki a soktucatnyi természetgyógyászati metódus mindegyikében független

ellenőrzőként és minősítőként otthon lenne. A természetgyógyászatnak jelenleg ezek a gyenge pontjai.

Fontos, hogy a nem orvos által végezhető tevékenységeket kizárólag előzetes orvosi javaslat, illetve vélemény ismeretében lehet megkezdeni, a kezelés alatt kötelező az orvosi ellenőrzés. Nem orvos természetgyógyász nem állíthat föl diagnózist, és terápiás tervet sem készíthet. Az orvos természetgyógyász az orvosi szakképesítésnek megfelelő területen alkalmazhatja azokat a természetgyógyászati eljárásokat, amiből levizsgázott. Mindkettőnél nagyon fontos a precíz betegdokumentáció vezetése. A nem orvos dokumentációjából meg kell tudni állapítani az orvos javaslatát, véleményét és az ellenőrzéseinek nyomait.

Bármilyen természetgyógyászati, alternatív, komplementer, vagyis

kiegészítő eljárás reális megközelítéséhez két kapaszkodóm van: biztosan nem igaz az, hogy minden mindarra jó, amire mondják. Viszont valószínű, hogy bizonyos elváltozások esetében bizonyos módszereknek van jótékony hatása.

Nagy gondja az ÁNTSZ-nek, hogy nem mindig tudjuk megmondani, hogy valaki tisztességes, jószándékú, képzett, megfelelő gyakorlattal, tapasztalatokkal rendelkező gyógyszer- vagy szélhámós, csaló, sarlatán valamelyik változatával állunk szemben. Olykor méltatlan helyzetet eredményez ugyanakkor az, hogy a Magyarországon élő, Kínában államilag elismert hagyományos kínai orvosi diplomával bíró, esetenként nemzetközi tekintélyek a jelenlegi jogszabály szerint csupán – a tőlük tanuló – magyar szakorvosok köpenyét hordozhatnak. Ehhez képest szabadon garázdálkodhat olyan, akiről bíróság állapította meg, hogy a diplomája hamis, mégis doktornak adja ki, és kereskedelmi tévékben tömjénezeti magát vagy ezt felhasználva akár PhD fokozatot is szerezhetett. Nehéz velük bármit is kezdeni, mert elég dörzsöltek ahhoz, hogy mindig kibújjanak mindenféle megkeresés alól. Egy-egy csodadoktor nagy szenzáció a médiában, aztán ha kiderül, hogy nincs – nem is lehet – engedélye, az ÁNTSZ az emberiség jótévőjének elgáncsolójaként, akadékoskodó hivatalként szerepel. Az viszont már nem hír, ha kiderül, hogy az illető szélhámós. Meg kell jegyezni, ez a legkevésbé vonatkozik a kineziológusokra. A kineziológia ugyanis viszonylag jól körbehatárolt terület.

Összességében úgy vélem, mindenemű jószándékú, a törvényi előírásokat betartó, a jogszabályokban leírt képzésnek, vizsgáknak eleget tevő személy, hasznosan és a betegek javára és igényeit kielégítve kitölti a sikerei ellenére sem mindenható európai orvostudomány hézagait. Az is igaz, hogy a tapasztalati elemeken alapuló, lágy, alternatív, komplementer módszerek – mondhatni – veszélytelenek, de a hatásuk nincs úgy bebizonyítva, mint egy gyógyszeré, amelynek piacra jutását hosszadalmas, többfázisú vizsgálat előz meg. Annak viszont nagy a veszélye, hogy a beteg kikerülhet a szakszerű egészségügyi ellátás látóköréből is. 📌